

Hjem > Landdistriktsmidler > 2014 > Formidling og demonstration ny viden > Sådan etableres mellemafgroeder

Sådan etableres mellemafgroeder

Mellemafgroeder er et alternativ til efterafgroeder. Der skal 2 ha mellemafgroeder til at erstatte 1 ha efterafgroeder.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

- Etablering af mellemafgroeder
- Etablering med eldrevne centrifugalspredere før høst
- Udsædsmængder

Mellemafgroeder skal bestå af gul sennep eller olieræddike udsået senest den 20. juli. Mellemafgroeden må tidligst nedmuldes den 20. september, hvorefter der skal sås vintersæd. Frøgræs, der opløjes tidligst den 20. september, kan også tælle som mellemafgroede.

- Af Plantenyt nr. 1106 "Strategi for valg af dyrkning af mellem- og efterafgroeder i 2014" fremgår lovgivningen samt strategi ved valg og dyrkning af mellem- og efterafgroeder i 2014.
- I Plantenyt nr. 1107 "Økonomi ved valg af efter- og mellemafgroeder i 2014" er beskrevet principper for valg af arter og sorter af mellem- og efterafgroeder i 2014.
- I Plantenyt nr. 1108 "Sådan etableres efterafgroeder før høst og efter høst" er beskrevet, hvordan efterafgroeder etableres.
- Dyrkningsvejledningen "Mellemafgroeder" beskriver praktiske forhold vedr. dyrkning af mellemafgroeder.

Reglerne for pligtige efterafgroeder og alternativer til efterafgroeder, herunder mellemafgroeder, for efteråret 2014, kommer til at fremgå af Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/15 og om plantedække og "Vejledning om gødnings- og harmoniregler 2014/15", der offentliggøres ca. 1. august 2014. Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/15 er i høring frem til 17. juli 2014, læs mere [her](#).

Etablering af mellemafgroeder skal ske efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse inden vintersædsafgroeden. Det betyder, at man skal dyrke en vellykket afgrøde. Hvis afgrøden ikke er vellykket anvendes et plantetal på over 50 planter pr. m² for gul sennep og olieræddike. Hvis mellemafgroeden ikke er vellykket eller ikke lever op til disse plantetal, skal mellemafgroederne anmeldes i Tast selv-service i skemaet "Gødningskvote og Efterafgroeder" inden den 31. august 2014.

I markplanen fremgår, hvor stort et areal der er planlagt etableret med mellemafgroeder. Hvis du har tilkøbt eller forpagtet arealer, skal beregningen opdateres. Du skal ligeledes huske at rette arealerne til i Tast selv-service i skemaet "Gødningskvote og Efterafgroeder" senest den 31. august.

Følgende skal indberettes i Tast selv-service senest den 31. august 2014:

- Det samlede areal med udlagte efterafgroeder i 2014
- Mellemafgroeder
- Energiafgroeder
- Afbrænding af fiberfraktion

Det betyder, at du senest den 31. august skal opgøre, om arealerne med mellem- og efterafgroeder er gode nok til at opfylde betingelserne om "en vellykket afgrøde" og eventuelt lave ændringer i Tast selv-service, hvis der er afvigelser fra det planlagte.

[Til top](#)

Etablering af mellemafgroeder

Korsblomstrede mellemafgroeder skal sås før høst, og det er en udfordring at få det til at lykkes. I efteråret 2011, som var første år, hvor mellemafgroeder kunne anvendes som alternativ til efterafgroeder, var der mange eksempler på både dårlig spredning og dårlig fremspiring.

Etablering af mellemafgroeder er forbundet med usikkerhed, men du kan mindske usikkerheden ved at være opmærksom på følgende:

- Så med centrifugalspredere og ikke for stor spredbredde.
- Vælg de marker, der høstes først. Høsttidspunktet er afgørende for udvikling af mellemafgroeden.
- Der må ikke være ukrudt i bunden af afgrøden.
- Halm og avner skal snittes og spredes jævnt.
- Minimér kørsel i marken. Mellemafgroeden er følsom over for kørsel.
- Vær omhyggelig med jævn spredning.
- Der er eksempler på, at man kan etablere mellemafgroede acceptabelt på 24 meter med en hævet elspreder på en frontlæsser og med frø med en TKV på over 15 g. Metoden kræver stor omhu.
- Vær opmærksom på vindpåvirkning af centrifugalspredere.
- Vær opmærksom på, om der er problemer med snegle i marken.

Såning før høst giver normalt ikke problemer med høstbesvær i kornafgrøden, fordi mellemafgroeden normalt udvikler sig meget langsomt indtil høst af kornafgrøden. Erfaringerne fra 2011 viser imidlertid, at sen høst og fugtigt vejr kan medvirke gennemgrøning af afgrøden med betydeligt høstbesvær til følge. I 2014 er afgrøderne generelt tidligt udviklede, og der kan mange steder forventes en tidligere høst end under mere normale forhold.

[Til top](#)

Etablering med eldrevne centrifugalspredere før høst

FarmTesten "Etablering af efterafgroeder ved høst" fra 2011 påviser, at eldrevne centrifugalspredere med én tallerken ikke fordeler frøene tilfredsstillende på mere end 9 meter. Spredere med to tallerkner kan fordele frøene tilfredsstillende op til 18 meter. Der er dog en vis vindfølsomhed ved spredning på så store bredder.

Da mange landmænd har sprøjtespor på mere end 18 meter, kan en acceptabel fordeling af frøene være svær at foretage før høst. Der kan monteres flere spredere på en 24 meters bom. Der er dog også eksempler på, at en hævet elspreder til stor højde og frø med en TKV på over 15 g pr. tusind frø kan give en god fordeling.

En egnet gødningsspreder med frøsåningsudstyr kan være den bedste løsning.

[Til top](#)

Udsædsmængder

Spireevnen i marken er betydeligt større ved såning efter høst end ved såning før høst. Til gengæld skal der etableres flere planter efter høst for at nå en stor kvælstofoptagelse. Tusindkornsvægten svinger meget mellem arter og sorter. Derfor skal udsædsmængden afpasses efter såtidspunkt, såteknik samt den tusindkornsvægt, der er oplyst på udsædsemballage. Gul sennep har typisk en TKV på 4-6, mens den varierer fra 10 til 20 for olieræddike. Generelt er det sådan, at jo mere man gør ud af at sikre fremspiringen, jo mere kan man spare på udsæden.

I tabel 1 er der vist forslag til udsædsmængder ved forskellige TKV samt ved forskellige tilstræbte plantetal og forskellige pct. fremspiring. I tabellen er der vist anbefalede udsædsmængder ved stigende TKV. Den høje udsædsmængde bruges ved såning før høst. I tabellen er regnet med tilstræbte plantetal ved såning før og efter høst på henholdsvis 50 og 70 og pct. fremspiring på henholdsvis 35 og 70.

Tabel 1. Anbefalede udsædsmængder ved stigende TKV. Der er regnet med tilstræbte plantetal ved såning før og efter høst på henholdsvis 50 og 70 og pct. fremspiring på henholdsvis 35 og 70.

TKV	Kg udsæd pr. ha 1)
4	4-6
8	7-11
12	11-17
16	15-23
20	19-29

¹⁾ Udsædsmængde (kg pr. ha) = Ønsket plantetal (pr. m²) x TKV (g/1000 frø) / fremspiringspct.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.